

תנ"ך

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
 - ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון- ספר בראשית - (2X40) - 80 נקודות
פרק שני – נושאי ההרחבה - (1X20) - 20 נקודות
סה"כ - 100 נקודות
 - ג. חומר עזר מתר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
 - ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.
- הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – בראשית (80 נקודות)

ענה על שתי השאלות 1 – 2

בכל שאלה ענה על סעיף א'- חובה (25 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (15 נקודות).

(לכל שאלה 40 נקודות).

1. קרא בראשית ב' 4-7, 15-24.

{ד} אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים: {ה} וכל ימי השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר יהוה אלהים על-הארץ ואדם אין לעבד את-האדמה: {ו} ואד יעלה מן-הארץ והשקה את-כל-פני-האדמה: {ז} ויצר יהוה אלהים את-האדם עפר מן-האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה:

{טו} ויבטח יהוה אלהים את-האדם וינחהו בגן-עדן לעבדה ולשמרה: {טז} ויצו יהוה אלהים על-האדם לאמר מפל עץ-הגן אכל תאכל: {יז} ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות: {יח} ויאמר יהוה אלהים לא-טוב היות האדם לבדו אעשה-לו עזר כנגדו: {יט} ויצר יהוה אלהים מן-האדמה כל-חית השדה ואת כל-עוף השמים ויבא אל-האדם לראות מה-יקרא-לו וכל אשר יקרא-לו האדם נפש חיה הוא שמו: {כ} ויקרא האדם שמות לכל-הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא-מצא עזר כנגדו: {כא} ויפל יהוה אלהים תרדמה על-האדם וישן ויקח אחת מצלעותיו ויסגר בשר תחתנה: {כב} ויבן יהוה אלהים את-הצלע אשר-לקח מן-האדם לאשה ויבאה אל-האדם: {כג} ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה-זאת: {כד} על-כן יעזב איש את-אביו ואת-אמו וידבק באשתו והיו לבשר אחד:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא בראשית ב', הפסוקים שלפניך.

(1) מה היה המצב לפני הבריאה לפי פסוקים 5-6. (10 נקודות)

(2) תאר את סדר הבריאה, אופן הבריאה, ואופן בריאת האדם, המופיעים בפסוקים אלה. (15 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא את פסוקים שלפניך ובראשית א' 26-30.

(1) ציין שני פרטים שבהם נבדל מעמד האדם בסיפור הבריאה בבראשית א' 26-30 לבין בראשית ב' 4-7, 15-24. (15 נקודות)

(2) קרא את הקטע על בריאת האדם, מהסיפור הבבלי " אנומה אליש".

" דם אבלל, עצמות אצור,

אעשה יצור, "אדם" יהי שמו,

אברא יצור אדם,

לו יושת עליו עמל האלים והמה לו ינוחו...."

מה מעמדו של האדם על פי סיפור הבריאה הבבלי. (15 נקודות)

ג.

(1) הסבר מה מעמד האישה בבראשית א' 27, לעומת מעמדה בבראשית ב' 20-22. בסס

דברך על הכתוב. (10 נקודות)

(2) הסבר את הביטוי "עזר כנגדו" בפסוק 18. היעזר בדברי רש"י.

רש"י: "זכה- "עזר", לא זכה- "כנגדו" להילחם. (5 נקודות)

2. קרא בראשית, י"א 1-9

{א} וַיְהִי כָל-הָאָרֶץ שָׁפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים: {ב} וַיְהִי בְנִסְעָם מִקֵּדֶם וַיִּמָּצְאוּ בְקֶעָה בְּאֶרֶץ
שִׁנְעָר וַיָּשְׁבוּ שָׁם: {ג} וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ הִבֵּה נִלְבְּנָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשָׂרָפָה וְתִהְיֶה לָּהֶם
הַלְבָּנָה לְאֹכֶל וְהַחֲמֹר הִיָּה לָהֶם לְחֵמֶר: {ד} וַיֹּאמְרוּ הִבֵּה | נִבְנֶה-לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַּשָּׁמַיִם
וְנַעֲשֶׂה-לָּנוּ שֵׁם פֶּן-נִפְּוֹץ עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ: {ה} וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאֹת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ
בְּנֵי הָאָדָם: {ו} וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עָם אֶחָד וְשָׁפָה אֶחָת לְכָלָם וְזֶה הַחֲלָם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא-יַבְצֵר מֵהֶם
כָּל אֲשֶׁר יַזְמִין לַעֲשׂוֹת: {ז} הִבֵּה נִרְדָּה וְנִבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ: {ח}
וַיִּפֹּץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ וַיַּחֲדְלוּ לְבִנֹּת הָעִיר: {ט} עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל כִּי-שָׁם
בָּלַל יְהוָה שְׂפַת כָּל-הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפְצִצָם יְהוָה עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ:

ענה על סעיף א (חובה).

א.

(1) בסיפור מגדל בבל חטאה האנושות הן בחטא הגאווה והן בהפרת צו ה'. הסבר ובסס

קביעה זו על הכתוב. (15 נקודות)

(2) מהו העונש של דור הפלגה וכיצד הוא מבטא את העיקרון של מידה כנגד מידה?

(10 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים 4-6 שלפניך ואת בראשית א' 28.

(1) כיצד מצטיירת דמותו ומעמדו של האדם בכל אחד משני הקטעים? (10 נקודות)

(2) האדם נותן פרשנות מוטעית למעמד שניתן לו בפסוקים שלפניך. הסבר כיצד. (5 נקודות)

ג. קרא את הקטע שלפניך ובראשית ד', 8-10, 23 – 24.

סיפור מגדל בבל הוא חלק מתהליך הידרדרות של המוסר האנושי. הסבר כיצד תהליך זה

בא לידי ביטוי בפרק ד' ובסיפור מגדל בבל.

פרק שני – נושאי הרחבה (20 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 3-4

חוק

3. קרא ויקרא י"ט 1-18

ט} וּבְקִצְרְכֶם אֶת-קִצִּיר אֲרָצְכֶם לֹא תִכְלֶה פֶּאֶת שְׂדֶךְ לַקְצֹר וּלְקֹט קִצִּירֶךָ לֹא תִלְקֹט { יי} וְכִרְמֶךָ לֹא תַעֲזֹל וּפֶרֶט כִּרְמֶךָ לֹא תִלְקֹט לְעֹנִי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם { יא} לֹא תִגְנְבוּ וְלֹא-תִכְחֲשׂוּ וְלֹא-תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעֵמִיתוֹ { יב} וְלֹא-תִשָּׁבְעוּ בִשְׁמִי לִשְׁקֹר וְחָלַלְתָּ אֶת-שֵׁם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה { יג} לֹא-תַעֲשֶׂק אֶת-רֵעֶךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא-תֵלֵן פְּעֻלַּת שְׂכִיר אֶתְךָ עַד-בֹּקֶר { יד} לֹא-תִקַּל חֹרֶשׁ וְלִפְנֵי עֹזֵר לֹא תִתֵּן מִכָּשֶׁל וְיִרְאֵת מִאֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה { טו } שְׁנֵי לֹא-תַעֲשׂוּ עֹל בְּמִשְׁפָּט לֹא-תִשָּׂא פָנֶי-דָל וְלֹא תִהְדָּר פָּנֶי גָדוֹל בְּצֹדֵק תִּשְׁפֹּט עַמִּיתְךָ { טז} לֹא-תִלֹּךְ רֵכִיל בְּעַמִּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל-דָּם רֵעֶךָ אֲנִי יְהוָה { יז} לֹא-תִשָּׂא אֶת-אֲחִיךָ בַלְבָּבָהּ הוֹכֵחַ תוֹכִיחַ אֶת-עַמִּיתְךָ וְלֹא-תִשָּׂא עָלָיו חֶטָא { יח} לֹא-תִקֵּם וְלֹא-תִטֹּר אֶת-בְּנֵי עַמֶּךָ וְאֶהְבֵּת לְרֵעֶךָ כְּמוֹד אֲנִי יְהוָה :

א.

הבא שלוש דרישות מוסריות לגבי היחסים בין אדם לחברו הנמנות בפסוקים 16-18. באיזה נימוק משתמש המחקק? הסבר ובסס דבריך על הכתוב. (10 נקודות)

ב. קרא פסוק 11. יש המפרשים כי כל אחת מהעברות הנזכרות באיסורים אלה, נובעת מן הקודמת לה. הסבר דעה זו על פי הכתובים. (10 נקודות)

חכמה

4. קרא איוב, ל"ח, 1-11.

א {וַיַּעַן-יְהוָה אֶת-אִיּוֹב (מִן) (הַסַּעֲרָה) מִן | הַסַּעֲרָה וַיֹּאמֶר } : ב {מִי זֶה | מַחֲשִׁיךְ עֵצָה בְּמַלְּיָן בְּלִי-
דַעַת } : ג {אֶזְר-נָא כְּגֹבֶר חֲלָצִיךָ וְאַשְׁאֲלֶךָ וְהוֹדִיעֵנִי } : ד {אֵיפֹה הָיִיתָ בְּיָסְדֵי-אָרֶץ הַגָּד אִם-יִדְעַתָּ
בִּינָה } : ה {מִי-שָׁם מִמְדִּיָּה בִּי תִדַּע אֹי מִי-נֹטָה עָלֶיהָ קוֹ } : ו {עַל-מָה אֲדַנִּיָּה הִטְבַּעוּ אֹי מִי-יָרָה
אֲבֹן פִּנְתֶּה } : ז {בָּרֶן-יַחַד כּוֹכְבֵי בָקָר וַיִּרְיֻעוּ כָל-בְּנֵי אֱלֹהִים } : ח {וַיִּסָּךְ בַּדְּלָתִים יָם בְּגִיחוֹ מֵרַחַם
יָצָא } : ט {בְּשׁוּמֵי עֲנָן לִבְשׁוֹ וְעֶרְפָּל חֲתָלְתּוֹ } : י {וְאַשְׁבֵּר עָלָיו חֲקֵי וְאַשִּׁים בְּרִיחַ
וּדְלָתִים } : יא {וְאֹמַר עַד-כָּה תָבוֹא וְלֹא תִסָּיֵף וּפֹא-יָשִׁית בְּגָאוֹן גְּלִידָךְ :

א. האם דברי האל בפסוקים 2-3 הם תביעה נגד איוב, או היענות לדרישת איוב? נמק את דבריך. (10 נקודות)

ב. בפסוקים 4-7, יש הקבלה בין בריאת העולם על ידי אלוהים לבין בניית בית. מה תפקידה של ההקבלה הזו במענה של אלוהים לאיוב. (10 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך